

[Stubkjær Pedersen]

Hundreder, ja, tusinder af landbofamilier er skubbet helt ud på afgrundens rand, og for manges vedkommende var deres landbrug endt på tvangsauktion, hvis ikke der var lavet terminshenstandsordninger, og hvis ikke regeringen gang på gang havde lovet at komme landbruget til undsætning.

Nu får regeringen en mulighed for at indfri sine løfter, når forslaget om en dynamisk landbrugspolitik, der er udarbejdet og fremsat af os sammen med venstre, konservative og kristeligt folkeparti, kommer til behandling her i dette ting.

Det er vel heller ikke helt tilfældigt, at denne lov skal træde i kraft samme dato, nemlig den 1. april 1982, som en del af landbrugets henstandsordninger udløber. Man kan spørge: hvor er frivilligheden henne? Sandheden er jo om indeksslån til landmænd, at de er indirekte tvunget til at tage dem – det gælder i hvert fald for mange landmænd – og det vil i løbet af nogle år nemt føre til en ny, stor krise i landbruget. Det er næsten det samme som at kaste en redningskrans af skumgummi ud til en mand, der er ved at drukne. I starten vil den trække ham op, men efterhånden som skumgummiet suger vand til sig, vil han synke dybere og dybere for til sidst helt at drukne.

Hele forslaget om indeksslån, som vi ser det, er et forslag til en særdeles usikker fremtid for det danske samfund, men det er ministeren måske ligeglad med. Noget kunne tyde på det. Jeg vil gerne citere Jyllands-Posten igen, fra den 19. januar 1982:

»Om de langsigtede bivirkninger ved indeksslån, som mange kritiserer dem for, siger boligministeren:

– Jeg bekymrer mig ikke om, hvordan Danmark ser ud i år 1995, «.

Jeg vil gerne have, at disse ord fra boligministeren skal stå i bevidstheden under behandlingen af dette lovforslag.

Dræbye (RV):

Finansieringsreformen har været i det politiske brændpunkt i mere end et halvt år nu. Jeg synes derfor, at der er god grund til at gøre nogle mere principielle bemærkninger om reformen og specielt om indeksslåne.

Der er god grund til at slå fast, at indeksslån ikke i sig selv er noget vidundermiddel, der ved at nedsætte renten med ét slag løser

en række andre problemer for boligbyggeri og landbrug. Vi skal ikke på grund af tilbuddet om indeksfinansiering forvente en meget stor vækst i boligbyggeriet eller i landbrugsproduktionen, men indeksslån er en fornuftig finansieringsreform af et par væsentlige grunde.

For det første fordi de indeholder en ændret tidsmæssig fordeling af ydelserne på lånene, som kan lette de store problemer, der ellers kommer de første år efter en investering eller efter et huskøb. Sammenlignet med faste lån er man i den situation, at man undgår ved lånoptagelse at skulle tage højde for de næste 30 års inflationsforventninger. Inflationen er skrællet af renten ved selve lånoptagelsen, mod at regningen for inflationen udskrives i samme takt, som inflationen giver sig udslag i ændringer af nettopristallet. Det vil bl. a. betyde en klækkelig nedsættelse af den reelle rente for landmænd, der har ingen eller kun en meget lille indtægt.

For det andet fordi indeksslåne gør finansieringen mere uafhængig af de skatteregler, som gælder. Dette sidste kan man også udtrykke sådan, at de indeholder en mindskelse af de direkte eller indirekte statslige tilskud, uden at det i startperioden kommer låntageren til skade. Jeg synes, at der i debatten har været en tendens til at undervurdere den sidste effekt. Argumentet er det, at i sidste ende kommer låntageren jo til at betale alligevel. Det synes jeg er lidt letfærdigt. Så hårdt, presset på de offentlige finanser er i dag, kan en sådan lettelse være ret så afgørende for, at der bliver plads til at yde den støtte, vi er enige om er nødvendig, ikke mindst den landbrugsstøtte, som erhvervets krise gør nødvendig.

Inden jeg kommenterer de to regeringsforslag, som vi behandler, skal jeg kortfattet gøre op, hvad det radikale venstre mener og ønsker omkring finansieringsreformen.

Vi ønsker indeksslån som et tilbud til boligbyggeriet. Vi ønsker indeksslån som et tilbud til landbrugets omprioritering eller gældsafløsning og til nyinvesteringerne. Vi ønsker indeksslån som tilbud til byerhvervenes investeringer.

Vi mener, at indeksslån skal indføres i det direkte støttede byggeri, altså som en obligatorisk ordning, både for almennyttige boliger og andels- og ungdomsboliger m.m. Vi ønsker, at disse lån skal gives i den alminde-